

Sygn. akt XI W 6261/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Syta

Protokolant: Karolina Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 października 2015 roku w W.

w postępowaniu zwyczajnym

sprawy **M. B.**

syna J. i R.

urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 2 czerwca 2014 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 09.05.2014 r. o godzinie 19:06 na ul. (...) w W..

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 Kodeksu Wykroczeń,

orzeka:

I. obwinionego M. B. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw, przy czym ustala w granicach zarzutu, że obwiniony nie wskazał, komu powierzył pojazd do kierowania w dniu 09.05.2014 r. o godzinie 19:06 na ul. (...) w W. i za to na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje go, a na podstawie art. 96 § 1 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 400 (czterysta) złotych;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 40 (czterdzieści) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 6261/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 09 maja 2014 roku o godz. 19:06 na ul. (...) w W., za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości – AD9C, zostało wykonane zdjęcie pojazdowi marki A. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 32 km/h, czym dopuścił się popełnienia wykroczenia z art. 92a kw.

Na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców Straż Miejska (...) W. ustaliła w dniu 13 maja 2014 roku, że właścicielem w/w pojazdu jest M. B., do którego wysłano wezwanie wraz z formularzami oświadczeń o wyrażeniu zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem.

M. B. odebrał wezwanie osobiście w dniu 26 maja 2014 roku. Po otrzymaniu wezwania odpowiedział na nie kierując do Straży Miejskiej wnioskiem o umorzenie postępowania.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- częściowych wyjaśnień obwinionego złożonych w postępowaniu przed Sądem,
- notatki urzędowej (k. 1-3),
- danych z Cepik (k.16),
- wezwania (k. 4),
- zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 5),
- pisma obwinionego (k. 8-10);
- zdjęcia z fotoradaru na płycie CD (k.40).

Obwiniony M. B. w postępowaniu przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył pisemne wyjaśnienia. Wskazał ponadto, że otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej do wskazania, komu powierzył swój samochód do kierowania w dniu określonym w wezwaniu. W pisemnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie w dniu 14 października 2015 roku obwiniony domagał się umorzenia postępowania sądowego z uwagi na to, że wniosek o ukaranie został sporządzony z rażącym naruszeniem przepisów postępowania na podstawie niezgodnego z prawem postępowania wyjaśniającego i nieważnego postępowania mandatowego wszczętego bezprawnym wezwaniem alternatywnym. Obwiniony podniósł, że nie był mu znany status prawny, jaki organ mu nadał wysyłając pierwsze wezwanie. Ponadto nie został on pouczony o przysługujących mu prawach i jego roli procesowej. Zdaniem obwinionego, jeżeli przysługiwał mu status osoby podejrzanej, to przysługiwał mu przywilej bezkarnego skorzystania z prawa do odmowy złożenia wyjaśnień. Natomiast w sytuacji, jeżeli przysługiwał mu status świadka w momencie wezwania, to przysługiwało mu prawo do uchylenia się od udzielenia odpowiedzi na pytanie o użytkownika pojazdu z obawy przed odpowiedzialnością za przestępstwo fałszywego oskarżenia. W ocenie obwinionego wezwanie wysłane do niego przez Straż Miejską stanowiło pułapkę prawną. Obwiniony zakwestionował także uprawnienia Straży Miejskiej do kierowania wnioskiem o ukaranie do Sądu. Po zapoznaniu się ze zdjęciem z fotoradaru obwiniony potwierdził, że znajduje się na nim jego samochód.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego w części, w której potwierdził on fakt, iż jest właścicielem samochodu marki A. o nr rej. (...), otrzymał wezwanie od Straży Miejskiej w dniu 26 maja 2014r. oraz fakt, że na zdjęciu z fotoradaru z dnia 09.05.2014r. znajduje się ten samochód. Wyjaśnienia obwinionego w tej części są potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. notatką urzędową (k 1-3), wezwaniem i zwrotnym potwierdzeniem odbioru (k. 4-5), zdjęciem z fotoradaru (k. 40) oraz danymi z Cepiku (k. 16).

Sąd odmówił natomiast waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionemu w zakresie w jakim nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i twierdził, że nie jest w stanie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania w dniu 09 maja 2014r., uznając je za przyjętą linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności za popełnione

wykroczenie. Linia obrony obwinionego sprowadza się bowiem do kwestionowania uprawnienia Straży Miejskiej do występowania z wnioskiem o ukaranie do Sądu oraz prawidłowości prowadzenia czynności wyjaśniających.

Za podstawę dokonanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych Sąd przyjął również materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatki urzędowej (k. 1-3), danych z Cepik (k.16), wezwania (k. 4), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 5) oraz pisma obwinionego (k. 8-10). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd uznał również za wiarygodne nagranie umieszczone na płycie CD (k. 40). Na nagraniu znajduje się zdjęcie samochodu o numerze rejestracyjnym (...), kierowca jest niewidoczny.

Zgodnie z treścią art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2012 poz. 1137), zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym na obwinionym, jako właścicielu pojazdu, ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (Stefański R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

W niniejszej sprawie obwiniony nie wykazał aby spełnione zostały wyżej wskazane przesłanki wyłączające odpowiedzialność z art. 96 § 3 kw. Podkreślić należy, że obwiniony nie ustosunkował się w żaden sposób do wezwania Straży Miejskiej, które odebrał osobiście. Złożył wprawdzie pismo do Straży Miejskiej z wnioskiem o umorzenie postępowania, jednak kwestionował w nim uprawnienia Straży Miejskiej do bycia oskarżycielem publicznym w niniejszej sprawie oraz podniósł, że wezwanie od Straży Miejskiej było bezprawne, w związku z czym nie miał obowiązku na nie odpowiadać. Obwiniony nie stawiał się natomiast w siedzibie Straży Miejskiej w celu wyjaśnienia sprawy i wskazania, komu powierzył pojazd, ani też nie skierował żadnego pisma do Straży Miejskiej, w którym odpowiedziałby na wezwanie do wskazania osoby, której powierzył swój samochód w dniu 09 maja 2014 roku.

Nie budziło wątpliwości Sądu w niniejszej sprawie prowadzenie przez Straż Miejską postępowania w związku z tym, że w dniu 09 maja 2014 roku o godz. 19:06 w W. na ul. (...) osoba kierująca pojazdem marki A. o numerze rejestracyjnym (...) nie zastosowała się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczyła dozwoloną prędkość o 32 km/h. Z uwagi na ujawnienie powyższego wykroczenia, Straż Miejska zwróciła się do właściciela pojazdu o wskazanie komu powierzono ten pojazd do używania w dniu 09 maja 2014 roku. Wezwanie do wskazania informacji o użytkowniku pojazdu zostało dostarczone właścicielowi tego pojazdu prawidłowo (odebrał je osobiście).

W ocenie Sądu nie budzi zatem żadnej wątpliwości fakt, że obwiniony wyczerpał swoim zachowaniem znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Nie odpowiedział bowiem na wezwanie Straży Miejskiej, tj. nie wskazał komu powierzył swój pojazd w czasie określonym w wezwaniu. Obwiniony był zobowiązany do takiego wskazania w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Poza skierowaniem wniosku o umorzenie postępowania na etapie czynności wyjaśniających

oraz w postępowaniu przed Sądem obwiniony nie ustosunkował się w tym terminie do wezwania w jakikolwiek inny sposób.

Zdaniem Sądu właściciel samochodu ma obowiązek jego zabezpieczenia i ewentualnego udostępniania innym osobom w sposób kontrolowany. Podkreślić także należy, że ustawodawca nawet w przypadku użycia pojazdu wbrew woli i wiedzy właściciela przez nieznaną mu osobę, warunkuje zwolnienie go od odpowiedzialności wykazaniem, iż nie mógł temu zapobiec. W ocenie Sądu wypełnieniem obowiązku z art. 78 ust. 4 powołanej ustawy byłoby także wskazanie kilku osób mogących korzystać z pojazdu. Sąd podziela bowiem stanowisko doktryny, iż wykonaniem powyższego obowiązku będzie wskazanie alternatywnie osoby, która mogła kierować pojazdem w oznaczonym czasie, co może mieć miejsce wówczas, gdy kilku domowników, bądź też pracowników korzysta z pojazdu, a klucze do niego znajdują się w miejscu dostępnym dla nich wszystkich (por. Komentarz Ryszarda A. Stefańskiego do art. 78 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, LEX). Obowiązek właściciela pojazdu ogranicza się bowiem do wskazania osoby, która miała prawo do korzystania z jego pojazdu w określonym czasie, a nie wskazania konkretnej osoby, która dopuściła się wykroczenia drogowego (np. przekroczyła prędkość). Nie jest bowiem wykluczone, iż osoba której właściciel powierzył swój pojazd, powierzyła go następnie innej osobie, z którą właściciel nie miał już żadnego kontaktu. Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek przesłanek zwalniających obwinionego z odpowiedzialności za popełnienie zarzucanego mu czynu.

W ocenie Sądu, obwiniony powinien był wykonać obowiązek wynikający z ustawy prawo o ruchu drogowym bez względu na możliwość zapoznania się ze zdjęciem z fotoradaru i rozpoznania osoby na nim się znajdującej jako kierowca. Podkreślić należy, iż przepisy art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie uzależniają wykonania wskazanego tam obowiązku od możliwości zapoznania się ze zdjęciem z fotoradaru i jego czytelności co do osoby kierującej znajdującą się na zdjęciu. Wskazać także należy, iż wezwanie do wskazania osoby kierującej pojazdem zostało wysłane do M. B. w krótkim czasie od ujawnienia wykroczenia drogowego (niecały miesiąc). Umożliwiło to zatem obwinionemu ustalenie, kto w dniu wskazanym w wezwaniu kierował jego samochodem i następnie wskazanie tego faktu Straży Miejskiej.

W ocenie Sądu działania uprawnionego organu polegające na kierowaniu wezwania w formie alternatywnego wskazania, mające na celu ustalenie użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela, stanowią czynności wyjaśniające w rozumieniu art. 54 § 1 kpw.

W państwie prawnym każdy ponosi odpowiedzialność za naruszenie obowiązku wynikającego z przepisu prawnego. Gdyby bowiem ustawodawca nie ustanowił normy sankcjonującej dla obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym norma sankcjonowana byłaby „martwą literą prawa”.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek przesłanek zwalniających obwinionego z odpowiedzialności za popełnienie zarzucanego mu czynu.

Zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że M. B., będąc właścicielem pojazdu marki A. o nr rej. (...), wbrew ustawowemu obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej, komu powierzył w/w pojazd do kierowania w dniu 09 maja 2014 roku i w ten sposób wyczerpał wszystkie znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Obwiniony jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jego poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jego wina, w ocenie Sądu, nie budzi żadnych wątpliwości. W przedmiotowej sprawie wezwanie od Straży Miejskiej zostało skierowane do obwinionego w stosunkowo krótkim czasie od daty zdarzenia, co w ocenie Sądu umożliwiło mu ustalenie, kto w tym dniu użytkował samochód. Obwiniony miał zatem pełną świadomość, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd, a nieudzielenie odpowiedzi na wezwanie było działaniem mającym na celu uniknięcie odpowiedzialności za ujawnione wykroczenie drogowe.

Biorąc zatem pod uwagę całokształt materiału dowodowego, Sąd nie miał wątpliwości, że obwiniony popełnił zarzucany mu czyn i skazując go za ten czyn wymierzył mu karę grzywny w wysokości 400 złotych. Wymierzając karę Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w wysokości 400 złotych w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy, jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego Sąd miał na uwadze, że obwiniony popełnił wykroczenie na skutek naruszenia istotnego obowiązku wynikającego z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Sąd wymierzył jednak karę w wysokości oscylującej w dolnych granicach zagrożenia przewidzianego przez art. 96 kw. W ocenie Sądu kara w takiej wysokości sprawi, że obwiniony wyraźnie uświadomi sobie ciężący na nim obowiązek z art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym i będzie się w przyszłości wywiązywał z tego obowiązku, jak też stosował do przepisów ruchu drogowego. Taka kara, zdaniem Sądu, będzie miała również pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Ponadto, w ocenie Sądu, kara taka będzie możliwa do spełnienia przez obwinionego a jej wysokość nie jest nadmierna. Orzeczona kara spełni zatem swoje cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności czynu przypisanego obwinionemu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw, Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 40 (czterdziestu) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).